

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Dato: 26. marts 2021

Samtlige ministerier mv.

Indberetning fra rigsombudsmanden i Grønland

Valgkamp til Inatsisartut

Valgtemaer

De væsentligste emner for partierne frem mod Inatsisartutvalget 6. april 2021 omhandler forbedringer af den nære velfærd, herunder på social-, uddannelse-, sundheds- og boligområdet, samt en mere ligelig udvikling mellem Nuuk og kysten, bl.a. gennem udflytning af arbejdspladser og ansvarsområder. Der er forskellige politiske svar blandt partierne, men enighed om udfordringerne og behovet for yderligere handling. I forhold til finansiering af de politiske mål om forbedret velfærd og håndtering af de langsigtede strukturelle økonomiske udfordringer – og den store økonomiske afhængighed af fiskerisektoren – peger partierne særligt på vigtigheden af at udvikle en flerstrengt erhvervsstruktur med fiskeriet som forsat grundstamme. En række partier peger endvidere på behov for at slanke den offentlige administration.

Den store skillelinje mellem partierne er uranspørgsmålet i forbindelse med mineprojektet ved Kuannersuit (Kvanefjeldet). Efter at Siumuts nye partiformand Erik Jensen indledningsvis ikke ville tage stilling til mineprojektet før efter valget, har Erik Jensen nu meldt ud, at Siumut støtter mineprojektet, hvis det overholder råstofloven. Det samme gør Demokraatit og Nunatta Qitornai. Det største oppositionsparti Inuit Ataqatigiit (IA) går til valg på et nej til uranudvinding. Fiskeripolitikken, herunder ift. mindre jollefiskere på kysten, har traditionelt en betydelig rolle ved grønlandske valg. En række partier har som valgtema at prioritere det kystnære fiskeri. Der er nedsat et fiskerikommission i 2019, hvis anbefalinger forventes at foreligge efter valget.

Selvstændighedsspørgsmålet er især et emne i valgkampe, og fremgår som et overordnet, langsigtet politisk mål for hovedparten af partierne. Fokus i denne valgkamp er primært på at udvikle en selv bærende økonomi samt gradvis overtagelse af sagsområder. Udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken er foreløbig ikke et væsentligt valgtema.

Partier og kandidatlister

I alt 189 kandidater er 17. marts 2021 blevet godkendt af det grønlandske valgnævn til opstilling ved Inatsisartutvalget 6. april 2021. Grønland er én valgkreds, hvor der således

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqquataa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

kan stemmes på alle kandidater i hele landet til de 31 pladser i Inatsisartut. Fem ud af de syv partier – Siumut, IA, Demokraatit, Atassut og Suleqatigiisitsisut – stiller op med ny partiformænd.

Coronasituationen

Coronasituationen i Grønland er uændret. Der er siden marts 2020 fundet i alt 31 smittede. Seneste tilfælde blev raskmeldt 9. marts 2021. Alle tilfælde er konstateret ved re-test på personer, der har været i karantæne. Der er frem til 18. april kun mulighed for indrejse for personer, der varetager samfundskritiske funktioner. Der er fortsat krav om negativ coronatest ved check-in, 5 dages karantæne og re-test på 5. dagen efter ankomst.

Vaccinationsprogrammet er under udrulning i de større byer. I Nuuk, Paamiut, Qaqortoq er der gennemført re-vaccination af sundhedspersonale mv. samt aldersgruppen 65+. Der er endvidere gennemført vaccination af alle indbyggere fra 16 år i bygden Qeqertarsuaasiaat, som ligger mellem Nuuk og Paamiut. Til dato er 3.951 personer færdigvaccinerede, mens 4.435 personer har fået første vaccination. Der er ca. 44.000 borgere over 16 år i Grønland.

Trawlerbrand

Der opstod 15. marts 2021 brand ombord på trawleren Polar Aassik. Skibet befandt sig i nærheden af Qasigianniguit. Mandskabet blev evakueret, men trawleren fortsatte med at brænde, indtil den sank 17. marts 2021. Der vurderes at være risiko for miljøforurening af havet og kyststrækningerne i hele Diskobugten efter forliset. Området er en vigtig fiske- og fangstplads for trawlere og lokale fiskere og fangere.

Arktisk Kommando (AKO) har overtaget ansvaret for havmiljøopgaven i medfør af en principaftale af marts 2017, hvori det hedder, at Grønlands Selvstyre i tilfælde af omfattende forurening med olie og kemikalier i farvande ved Grønland kan anmode staten om at bekæmpe forureningen. AKO har oplyst, at der er spredning af en tynd film af dieselolie i området. På grund af isforholdene og forureningens beskaffenhed er det ikke muligt at inddæmme og opsamle olien. Der er størst bekymring for evt. spredning af tykkere olie, og AKO overvåger situationen og tager prøver fra forskellige lokaliteter for at følge udviklingen.

Grønlandsbanken årsregnskab: Tilfredsstillende resultat trods COVID-19

Grønlandsbanken offentliggjorde 1. marts 2021 sit årsregnskab. Bankens resultat for 2020 er 96,2 mio. kr. Det er en tilbagegang på 33,9 mio. kr. i forhold til 2019. I lyset af corona pandemien vurderer banken, at resultatet er tilfredsstillende.

Grønlandsbankens udlån og garantier er vokset med 390 mio. kr. til 5.628 mio. kr., hvilket er det højeste niveau i bankens historie. Banken har samtidig øget egenkapitalen til knapt kr. 1,2 mia., og solvensen er steget til 23,5 pct. Resultatet før skat forrenter egenkapitalen med 11,6 pct.

Grønlandsbanken har i 2020 haft begrænsede tab og nedskrivninger. Det samlede nedskrivningsniveau er fortsat lavt, men dækker over en betydelig reservation til COVID-19- usikkerhed på knap 20 mio. kr. Det anslås, at coronakrisen har kostet banken op mod

45 mio. kr. i 2020. Samtidig understreges det, at de grønlandske myndigheders håndtering af coronakrisen, som bl.a. har haft til formål at undgå større nedlukninger, har haft stor værdi.

Med de reservationer, der følger af den generelle usikkerhed efter pandemien, er bankens forventning til 2021 et resultat før skat på 115-135 mio. kr.

Mikaela Engell